Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-01-17

TRN 2019–0206

Handläggare:
Eva Englid

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Yttrande över motion 2019:39 av Jerri Bergström (S) m.fl. om idrottens möjligheter att bidra till en bättre folkhälsa

Ärendebeskrivning

Jerri Bergström (S) med fl. har i juni inkommit med en motion till regionfullmäktige om att ta initiativ till ett regionalt program för lokalförsörjning för idrottsändamål samt en fastighetsinventering av regionens lokaler som skulle kunna vara lämpliga att upplåtas till idrottsrörelsen. Tillväxt- och regionplanenämnden har ombetts att yttra sig och överlämna sitt yttrande till regionledningskontoret senast den 31 januari 2020.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2019-12-17
Förslag till yttrande, 2019-12-17
Motion 2019:39 av Jerri Bergström (S) med fl. om idrottens möjligheter att bidra till en bättre folkhälsa, 2019-06-11.

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta följande:

1. Yttrande över motion 2019:39 av Jerri Bergström (S) m.fl. om idrottens möjligheter att bidra till en bättre folkhälsa, TRN 2019–0206, godkänns och överlämnas till regionstyrelsen.

2. Paragrafen justeras omedelbart

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Tillväxt- och regionplaneförvaltningen instämmer i konstaterandet att idrottsrörelsen har en stor och betydande roll i folkhälsoarbetet samt att brist på lokaler för idrottsverksamheter i och med den stora befolkningsökningen kan vara en begränsande faktor för idrottsrörelsen och dess bidrag till folkhälsan. Förvaltningen anser däremot att upplåtande av lokaler för idrottsändamål framförallt är en kommunal angelägenhet och att framtagande av ett regionalt program för lokalförsörjning ligger utanför Region Stockholms mandat.

Förvaltningen anser att det inom Region Stockholms regionplaneuppdrag bedrivs ett arbete med att främja folkhälsa genom genomförandet av RUFS samt ett utvecklingsarbete för idrottsverksamhet för att främja folkhälsa. Arbetet bedrivs inom de regionala prioriteringarna att skapa attraktiva livsmiljöer och att nå en jämlik och förbättrad folkhälsa och bidra till att sluta hälsogapet. Detta innefattar exempelvis ett projekt i samverkan med Föreningen för Storstockholms kultur- och fritidschefer (FSKF) där förvaltningen har undersökt framtida behov av idrottsanläggningar utifrån förväntad befolkningsökning, gjort regionala analyser och utvecklat samverkan med olika aktörer. Förvaltningen kan konstatera att det finns en nytta av ett regionalt- och mellankommunalt perspektiv för idrottsverksamheter, men att formerna för dessa insatser inte är helt etablerade. Det finns stora fördelar att fortsätta utvecklingsarbetet i dialog med kommunerna och med berörda aktörer, för att klargöra lämpliga regionala insatser vad gäller idrott och folkhälsa.

Bakgrund
Motionen lyfter att föreningslivet och idrottsrörelsen har en stor och betydande roll i folkhälsoarbetet och att idrotten är den verksamhet där barn och unga är mest fysiskt aktiva. Det framförs att det är många behov som inte är tillräckligt tillgodosedda och att bristen på idrottshallar är en begränsande faktor för att idrottsrörelsen fullt ut ska skapa samhällsnytta. De skriver att med regionens stora befolkningstillväxt kommer hallbristen sannolikt att förvärras ytterligare om åtgärder inte vidtas för att möta behoven. Det är framförallt brist på ändamålsenliga idrottshallar och lokaler för smala idrotter som enskilda kommuner inte alltid kan lösa anläggningsbehovet för. De konstaterar även att allt fler får FaR (fysisk aktivitet på recept) istället för läkemedel som botemedel för våra vanliga folksjukdomar vilket också skapar en större efterfrågan på idrottsanläggningar.

Motionen lyfter att regionen äger ett stort antal byggnader som idag inte avvänds till fullo av olika anledningar. Dessa skulle kunna ställas till idrottens förfogande för att avlasta de konventionella hallarna.

Socialdemokraterna föreslår regionfullmäktige att besluta om att ge regionstyrelsen i uppdrag att uppdra Fastighets- och servicenämnden och Trafiknämnden att inventera regionens fastighetsbestånd i syfte att bedöma vilka lokaler som skulle kunna vara lämpliga att upplåtas till idrottsrörelsen samt uppdra till Regionstyrelsen att, i samverkan med länets kommuner, låta utarbeta ett regionalt program för lokalförsörjning för idrottsändamål i Stockholmsregionen.

Överväganden
Jerry Bergströms med fl. motion om att främja folkhälsa genom att tillhandahålla fler lokaler för idrottsändamål lyfter en viktigt och aktuell fråga. Förvaltningen instämmer i konstaterandet att idrottsrörelsen har en stor och betydande roll för folkhälsan och att det är angeläget att på flera sätt skapa förutsättningar för ökad fysisk aktivitet. Förvaltningen delar uppfattningen att den stora förväntade befolkningstillväxten kan leda till brist på lokaler för idrottsändamål samt att god tillgång till ändamålsenliga idrottshallar är viktigt för att kunna erbjuda regionens invånare ett friskare liv i ett växande samhälle. Dessa uttalanden stämmer också väl överens med RUFS 2050s mål och den regionala prioriteringen att nå en jämlik och förbättrad folkhälsa och bidrag till att sluta hälsogapet och det regionala ställningstagandet att säkerställa stadsmiljöer som bidrar till god miljö och folkhälsa.

I RUFS 2050 är ett av de fyra långsiktiga målen (mål 1, sid 36) att Stockholmsregionen ska vara en tillgänglig region med god livsmiljö till 2050. I målet beskrivs bland annat att stockholmsregionen ska erbjuda en bra start för alla barn och en möjlighet till ett bra liv för alla människor samt att alla invånare har jämlika livsvillkor. I RUFS 2050 konstateras att de skillnader som finns i befolkningens hälsa är en utmaning. När staden förtätas är det en särskild utmaningen att skapa ytor för barns och ungdomars behov som exempelvis idrottsplatser. Det finns idag stora skillnader vad gäller tillgången till lokaler i olika delar av regionen. Det behövs likvärdigt utbud av samhällsservice i hela regionen och att lokaler för idrott därmed bör ges utrymme i goda kollektivtrafiklägen. När staden förtätas ställs det även krav på samlokalisering och att de befintliga lokalerna används effektivt. Värdet av vardagsnära miljöer som främjar fysisk aktivitet har stor betydelse för folkhälsan. Tillgängligheten till grönområden samt goda möjligheter att gå och cykla är faktorer som

regionplaneringen kan skapa förutsättningar för. Både som ett genomförande av RUFS 2050 men även med stöd av regionens cykelkansli.

Förvaltningen instämmer i motionens konstaterande av att det finns en utmaning kring att tillhandahålla lokaler för idrottsändamål, framförallt för smala idrotter. Förvaltningen anser däremot att upplåtande av lokaler för idrottsändamål framförallt är en kommunal angelägenhet. Regionens roll är framförallt vägledande och innefattar att utreda frågor av betydelse för länets fysiska miljö samt att ta fram och lämna underlag i regionala frågor. Den regionala utvecklingsplanen som tas fram är även vägledande för grunddragen i markanvändning samt riktlinjer för lokalisering av bebyggelse. Ett initiativ att ta fram ett regionalt program för lokalförsörjning är således inte något som ligger inom det uttalade regionplaneuppdraget.

Det pågår för närvarande ett utvecklingsarbete med de regionala prioriteringarna i RUFS 2050 för att skapa attraktiva livsmiljöer och för att bidra till att sluta folkhälsogapet i regionen. Inom ramen för detta arbete utforskas på vilket sätt regionplaneringen kan och bör bidra för att nå uppsatta mål och delmål i RUFS kopplat till folkhälsa. I samverkan med Föreningen för Storstockholms kultur- och fritidschefer (FSKF) har exempelvis förvaltningen undersökt framtida behov av idrottsanläggningar utifrån förväntad befolkningsökning, gjort regionala analyser och breddat samverkan med olika aktörer. Syftet är att stödja kommunerna i deras arbete med planering av idrottsanläggningar och platser för kulturevenemang. Projektet innefattar även smala idrotter och har tagit fram en beräkningsmodell för idrottsverksamhet som ska främja samverkan mellan kommunerna. Inom det pågående utvecklingsarbetet Tillgång till samhällsservice undersöker förvaltningen regionens potentiella roll i det regionala- och mellanregionala perspektivet för idrottsverksamheter. Där utredas bland annat tillgång på och tillgängligheten till idrottsverksamheter samt framtida behov kopplat till förväntad befolkningsökning. Vidare arbetar förvaltningen med stödjande strukturer som utgår för hälsans bestämningsfaktorer där främjandet av gång och cykel är viktiga exempel på insatser.

Inom förvaltningen genomförs även löpande arbete med att främja folkhälsan i regionen genom att ta fram planeringsunderlag i form av befolkningsframskrivningar, utreda behov och tillgång, belysas goda lägen för lokalisering enligt RUFS förhållningssätt samt belysa värdet av mellankommunal samverkan. Förvaltningen kan konstatera att det finns en nytta av ett regionalt- och mellankommunalt perspektiv för idrottsverksamheter, men att formerna för dessa insatser inte är helt

etablerade. Förvaltningen kan konstatera att det finns stora fördelar att fortsätta utvecklingsarbetet i dialog med kommunerna och med berörda aktörer, för att klargöra lämpliga regionala insatser vad gäller idrott och folkhälsa.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Miljökonsekvenser av beslutet
I enlighet med Region Stockholms miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017–2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Inger Starheim Lagerquist

TF Förvaltningschef

Eva Englid
Regionplanerare

Yttrande över motion 2019:39 av Jerri Bergström (S) m.fl. om idrottens möjligheter att bidra till en bättre folkhälsa

Inledning

Jerri Bergström (S) med fl. har i juni inkommit med en motion till regionfullmäktige om att ta initiativ till ett regionalt program för lokalförsörjning för idrottsändamål samt en fastighetsinventering av regionens lokaler som skulle kunna vara lämpliga att upplåtas till idrottsrörelsen. Tillväxt- och regionplanenämnden har ombetts att yttra sig och överlämna sitt yttrande till regionledningskontoret senast den 31 januari 2020.

Motionen lyfter en aktuell och viktig fråga och nämnden anser att det finns en stor nytta av ett regionalt- och mellankommunalt perspektiv för idrottsverksamheter. Nämnden anser dock att det inte behöver tas fram ett särskilt regionalt lokalförsörjningsprogram för idrottsändamål och att en inventering av regionens fastighetsbestånd som är lämpliga för idrottsändamål inte behöver göras.

Tillväxt- och regionplanenämndens överväganden

Nämnden instämmer i konstaterandet att idrottsrörelsen har en stor och betydande roll för folkhälsan och att det är angeläget att på flera sätt skapa förutsättningar för ökad fysisk aktivitet. Nämnde delar uppfattningen att den stora förväntade befolkningstillväxten kan leda till brist på lokaler för idrottsändamål samt att god tillgång till ändamålsenliga idrottshallar är viktigt för att kunna erbjuda regionens invånare ett friskare liv i ett växande samhälle. Dessa uttalanden stämmer också väl överens med RUFS 2050s mål och regionala prioriteringar att skapa attraktiva livsmiljöer och att nå en jämlik och förbättrad folkhälsa och bidrag till att sluta hälsogapet och det regionala ställningstagandet att säkerställa stadsmiljöer som bidrar till god miljö och folkhälsa.

Upplåtandet av lokaler för idrottsändamål är däremot framför allt en kommunal angelägenhet. Att ta fram ett regionalt lokalförsörjningsprogram är inte heller något som ligger inom Region Stockholms mandat. Det skulle dessutom vara väldigt kostnadsdrivande och innebära betydande merarbete att öppna upp lokaler som inte är anpassade för idrott.

Frågan om att främja folkhälsa i stort ingår i Regions Stockholm arbete bland annat genom att ta fram planeringsunderlag och i genomförandet av RUFS 2050. Ett utvecklingsarbete med de regionala prioriteringarna för att utforska på vilket sätt regionplaneringen kan och bör bidra för att nå uppsatta mål och delmål kopplat till RUFS 2050 pågår även. Detta innefattar exempelvis ett projekt i samverkan med Föreningen för Storstockholms kultur- och fritidschefer (FSKF) där Tillväxt- och regionplaneförvaltningen har undersökt framtida behov av idrottsanläggningar utifrån förväntad befolkningsökning, gjort regionala analyser och breddat samverkan med olika aktörer. Vidare genomförs ett utvecklingsarbete för klargöra lämpliga regionala insatser vad det gäller idrott och folkhälsa.

Ankom
Region Stockholm
2019 -06- 11
Dnr RS 2019-0728

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

MOTION 2019-06-11 2019:39

Motion av Jerri Bergström (S) med fl. om idrottens möjligheter att bidra till en bättre folkhälsa

Föreningslivet i allmänhet och idrottsrörelsen i synnerhet har en stor och betydande roll i folkhälsoarbetet. Idrotten är idag den verksamhet där flest barn och ungdomar är fysiskt aktiva. De ideella insatser som görs står för en samhällsnytta som vida överskrider de bidrag och investeringar i anläggningar som kommunerna, regionen och staten tillskjuter verksamheten. Det är med andra ord inte bara viktigt för folkhälsan, utan också en god ekonomisk satsning.

Men det finns också behov som inte är tillräckligt väl tillgodosedda. Den stora variationen, och i många fall uppenbara brist, på idrottshallar som finns i regionen är en starkt begränsande faktor för att idrottsrörelsen fullt ut ska kunna skapa samhällsnytta. Med regionens stora befolkningstillväxt kommer hallbristen sannolikt att förvärras ytterligare om inte något radikalt sker för att bättre möta behoven. Det är framför allt ändamålsenliga idrottshallar av tillräcklig storlek och med rätt typ av utrustning, som behövs. Men även anläggningar för "smala" idrotter, som i en enskild kommun är alltför små för att den kommunen ska kunna lösa anläggningsbehovet, är ett historiskt eftersatt problem. Här behövs initiativ för att lösa dessa behov på regional nivå.

Regionen äger ett stort antal byggnader av olika slag i hela länet. Dessa byggnader används idag inte till fullo, av olika skäl. Det kan vara allt från gamla garage till tomma butikslokaler som inte längre uppfyller de krav som tidigare verksamheter och hyresgäster ställer idag. Flera idrotter har inte behov av "standardhallar" utan skulle klara sig väl så bra med lägre takhöjder och okonventionell planlösning. Det kan gälla t ex olika kampidrotter, dans, parkour, tyngdlyftning etc. Det är olyckligt att många av dessa idrotter idag trängs med de stora inomhusbollsporterna om utrymmet i "standardhallar", dvs de som det idag är stor brist på. Om det skulle vara möjligt att göra nya okonventionella utrymmen tillgängliga för relevanta idrotter så skulle de stora hallarna avlastas och därmed alla idrotter få bättre förutsättningar att bedriva sin verksamhet.

Vi Socialdemokrater ser att god tillgång till ändamålsenliga idrottshallar är viktigt för att kunna erbjuda regionens invånare ett roligare och friskare liv i ett växande och

hållbart samhälle. Vi kan också konstatera att allt fler får FaR (Fysisk aktivitet på recept) istället för läkemedel, som botemedel från flera av våra folksjukdomar. Det är en bra utveckling eftersom biverkningarna av detta i stort sett enbart är goda. Men om möjligheten att använda receptet begränsas pga. brist på anläggningar så riskerar det att stanna vid en god intention utan bestående effekt. Därmed ligger det även i regionens intresse, som ansvarig för hälso- och sjukvården, att bidra till tillräcklig tillgång till anläggningar som är tillgängliga för olika typer av idrott.

Med anledning av ovanstående föreslår Socialdemokraterna regionfullmäktige besluta:

att uppdra till Fastighets- och servicenämnden samt Trafiknämnden att inventera regionens fastighetsbestånd, såväl ägda, arrenderade och hyrda, i syfte att bedöma vilka lokaler som skulle vara möjliga och lämpliga att upplåtas till idrottsrörelsen

att uppdra till Regionstyrelsen att, i samverkan med länets kommuner, låta utarbeta ett regionalt program för lokalförsörjning för idrottsändamål i Stockholmsregionen.

Stockholm den 4 juni

Jerri Bergström (S)

Lars Bryntesson (S)

Conny Fogelström (S)